

Jaarbeeld 2009

Inhoud

Managementverslag	4
Bestuurlijke verandering: VLM heeft nieuwe bazen	4
Plattelandsbeleid krijgt handen en voeten	4
Minister Schauvliege in de bres voor open ruimte projecten	4
Het mestprobleem: ‘samen’ de problemen verder aanpakken	5
Papierloos kantoor	5
Naar een nieuw Strategisch Plan	5
2009: Een jaar van bestuurlijke verandering	6
Platteland	7
VLM internationaal	8
Landelijke inrichting	9
Mestbank	11
Algemene Diensten	12
Algemeen.....	12
Personeel	12
Financiën	12
Juridische zaken	12
Communicatie	13
Logistiek.....	13
Informatica en GIS	14
VLM West-Vlaanderen	15
Platteland	15
Landelijke Inrichting	15
Mestbank	15
VLM Oost-Vlaanderen	16
Platteland	16
Landelijke inrichting	16
Mestbank	16
VLM Antwerpen	17
Platteland	17
Landelijke inrichting	17
Mestbank	17
VLM Limburg	18
Landelijke inrichting	18
Platteland	18
Mestbank	18
VLM Vlaams-Brabant	19
Platteland	19
Landelijke inrichting	19
Mestbank	19

Managementverslag

Bestuurlijke verandering: VLM heeft nieuwe bazen

2009 was voor de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) een jaar van bestuurlijke verandering. Met het aantreden van de nieuwe Vlaamse Regering, de aanstelling van een nieuwe Vlaamse minister voor Leefmilieu en de benoeming van een nieuwe gedelegeerd bestuurder, wijzigde de aansturing van de VLM grondig.

De VLM heeft in 2009 hard ingezet op beleidsvoorbereiding. Ze werkte actief mee aan het opmaken van de beleidsdocumenten van de nieuwe Vlaamse Regering: het regeerakkoord en de beleidsnota's. Het resultaat is er: de opdrachten en projecten van de VLM zitten voor de komende legislatuur sterk verankerd in de ambities van de nieuwe Vlaamse Regering. Met de uitvoering van haar opdrachten en projecten, zal de VLM tijdens de komende vijf jaar mee gestalte geven aan het openruimtebeleid van de Vlaamse Regering.

De bestuurlijke verandering binnen de VLM situeerde zich in 2009 ook op het niveau van de dagelijkse leiding. Na een interimperiode van bijna 1 jaar door ir. Guido Clerx, werd op 1 november 2009 ir. Toon Denys als nieuw gedelegeerd bestuurder van de VLM aangesteld. Dat de Vlaamse Regering een VLM'er koos als nieuwe baas van de organisatie, mag als een blijk van vertrouwen en waardering gezien worden vanwege de Vlaamse Regering ten aanzien van de instelling en haar leiding.

Binnen een economisch en financieel complexe context, gaf de VLM in 2009 verder invulling aan haar missie 'samen investeren in de open ruimte'. De VLM schoof daarbij het totaalconcept 'kwaliteit van de open ruimte' naar voren en ontwikkelde een visie waarbij alle opdrachten van de VLM, dus ook die van de Mestbank, vanuit een geïntegreerde inzet van mensen en middelen, invulling geven aan de kwaliteit van het platteland.

Plattelandsbeleid krijgt handen en voeten

In mei 2009 legde de VLM minister-president Peeters het eerste plattelandsbeleidsplan voor Vlaanderen voor. Dat plan besluit met een uitgebreid actieprogramma dat het plattelandsbeleid op het terrein handen en voeten moet geven.

Met de realisatie van quick wins voor gebiedsgerichte projecten gaf de VLM het plattelandsbeleid ook een gezicht. De quick wins verhogen de dynamiek op het platteland en maken plattelandsactoren enthousiast voor mogelijke samenwerking.

De 'verpaarding' van het platteland zette zich ook in 2009 door. Maar als een subtiele en ervaren 'paardenfluisteraar' bracht de VLM ook hier de partijen rond de tafel om te komen tot een actieplan dat het paard, in al zijn facetten, een duurzame plaats moet bieden op het Vlaamse platteland. Het Paardenloket waarvoor structurele middelen werden vastgelegd tot 2012, moet de verschillende inspanningen helpen coördineren.

In 2009 werden de controles en betalingen van de beheerovereenkomsten onder de loep genomen met het oog op een verhoogde efficiëntie. Het sluiten van beheerovereenkomsten kent immers een groeiend succes. Nieuwe pakketten werden uitgetest, agrobeheersgroepen werden opgericht en nieuwe pakketten zoals onroerend erfgoed, akkervogels en inrichtingsmaatregelen in het kader van de kaderrichtlijn Water, werden geoperationaliseerd.

Minister Schauvliege in de bres voor openruimteprojecten

Openruimteprojecten zijn voor minister Schauvliege belangrijke instrumenten om haar gebiedsgericht milieubeleid gestalte te geven. Zo gaf zij in haar beleidsnota onder meer aan via landinrichting de kwaliteit van de open ruimte te willen versterken.

Daardoor kwamen in 2009 niet alleen nieuwe landinrichtingsprojecten in een stroomversnelling (Gentse Kanaalzone, de Merode, Plateau van Moorsel en Randstedelijk Gebied Brugge), de minister nam ook het dossier over het vernieuwd decreet Landinrichting opnieuw op. In 2010 zullen een aantal voorbeelden worden uitgewerkt om aan te tonen hoe het decreet tot vereenvoudiging van procedures kan leiden.

Het instrument ruilverkaveling mag dan al van 1956 dateren, het blijft nog steeds actueel. In 2009 werden de eerste stappen gezet om de wettelijke mogelijkheden van het instrument volledig uit te spelen: ruilverkaveling uit kracht van wet, maar ook vrijwillige ruilverkaveling (project Grove Groententeelt Limburg) en ruilverkaveling grote infrastructuurwerken (project aanleg A11).

Met natuurinrichting slaagde de VLM - met haar partners - er ook in 2009 in, om in gebieden met tegenstellingen tussen landbouw en natuur, toch weer tot oplossingen te komen en natuurherstel te realiseren.

Lokale grondenbanken en gerichte opbouw van grondreserves, hebben de slagkracht van de VLM bij inrichtingsprojecten duidelijk verhoogd. Zowel het aantal grondenbanken als het aantal dossiers blijft gestaag stijgen. Eind 2009 waren 25 grondenbanken in uitvoering, was er voor 15 miljoen euro aan beslissingen genomen en waren er voor 12 miljoen betalingen uitgevoerd.

Het mestprobleem: 'samen' de problemen verder aanpakken

Het Voortgangsrapport Mestbank 2009 bevestigt de gunstige evolutie van de nitraatconcentraties in het oppervlaktewater en van het nitraatresidu. Maar tegelijk wijzen de resultaten ook op de nood aan verscherpte maatregelen om de fosforconcentratie in het oppervlaktewater en de nitraatconcentratie in het grondwater te verminderen.

Bij de voorstelling van het Voortgangsrapport op Agribex, wees minister Schauvliege nadrukkelijk op de nood aan een partnerschap om het mestprobleem een duurzame oplossing te bieden. Het beleid, de sector en de Mestbank moeten de handen in elkaar slaan om de milieudoelstellingen van de Europese nitraatrichtlijn te halen en tegelijk rekening houden met de economische leefbaarheid van de Vlaamse landbouwbedrijven.

De klantgerichte werking van de Mestbank werd ook in 2009 verder versterkt met onder meer het ter beschikking stellen van 5 BASsistenten. Dat zijn rekenprogramma's die de land- en tuinbouwers moeten helpen en ondersteunen in hun nutriëntenmanagement.

De Mestbank biedt ook steeds meer van haar diensten online aan. Via de website van de VLM (www.vlm.be) kunnen land- en tuinbouwers gebruikmaken van heel wat online services van de Mestbank. Zo werden het MestInternetLoket (MIL) en het MestTransportInternetLoket (MTIL) geactualiseerd en klantvriendelijker gemaakt en werd ook een toepassing ontwikkeld om de derogatieaanvraag online te kunnen invullen.

Het was dus ook in 2009 weer een moeilijke en delicate oefening om Bedrijfsadvies en -Sensibilisering (BAS) naast handhaving uit te bouwen binnen dezelfde afdeling. Maar we kunnen stellen dat vandaag binnen de Mestbank een gezonde spanning bestaat tussen BAS en Handhaving, een spanning die beiden... versterkt.

Papierloos kantoor

Eind 2009 telde de VLM 659,8 VTE. Dat zijn er bijna 18 meer dan vorig jaar (641,2 VTE). Hoewel dat ook 44 medewerkers de VLM verlieten tijdens het afgelopen jaar.

Vanuit de management ondersteunende diensten trekt de VLM resoluut de kaart van het papierloos kantoor. Tal van informaticatoepassingen werden ontwikkeld om de VLM-medewerkers zo efficiënt mogelijk te laten functioneren binnen de organisatie: verlofaanvragen, personeelsdossiers opvragen, bestellingen bij het economaat, capaciteitsplanning, ..., alles verloopt digitaal.

Ook in haar externe communicatie biedt de VLM steeds meer diensten online aan. De website van de VLM wordt uitgebouwd als een portaalsite waar al de services geïntegreerd worden aangeboden aan onze doelgroepen en partners. In 2009 telde de website van de VLM maandelijks gemiddeld 13.793 bezoekers.

Naar een nieuw Strategisch Plan

Met het regeerakkoord en de beleidsnota's ligt ook voor de VLM het beleidskader voor de komende vijf jaar vast. Binnen dit kader zal de VLM in 2010 een nieuw Strategisch Plan opmaken voor de periode 2010-2015. Dit plan zal de koers bepalen die de VLM tijdens de komende jaren zal varen en zal ook een houvast zijn voor de medewerkers in hun dagelijks werk.

2009: Een jaar van bestuurlijke verandering

2009 was voor de VLM een jaar van bestuurlijke verandering. Met het aantreden van de nieuwe Vlaamse Regering, kreeg de VLM een nieuwe voogdijminister voor haar materies die tot het beleidsveld Leefmilieu en Natuur behoren. Voor het beleidsveld Platteland, bleef de aansturing na de verkiezingen dezelfde. Ook tijdens deze legislatuur zal de minister-president de VLM aansturen voor haar opdrachten in het kader van het Plattelandsbeleid.

De VLM heeft in 2009 hard ingezet op de beleidsvoorbereiding bij het opmaken van de beleidsdocumenten van de nieuwe Vlaamse Regering: het regeerakkoord, de beleidsnota's van de voogdijministers, ... Door proactief mee te werken aan de beleidsvoorbereiding heeft de VLM ervoor gezorgd dat er in de relevante beleidsdocumenten voor de komende legislatuur voldoende kapstokken zitten waaraan de VLM haar activiteiten kan ophangen.

De bestuurlijke verandering binnen de VLM situeerde zich in 2009 ook op het niveau van de dagdagelijkse leiding van de organisatie. Na de pensionering van Roland de Paepe eind 2008, verzekerde Guido Clerx met zorg en deskundigheid de interimperiode in afwachting van de aanstelling van een nieuwe gedelegeerd bestuurder. Op 1 november 2009 trad Toon Denys aan als nieuwe baas van de VLM. Dat de Vlaamse Regering een VLM'er koos als nieuwe CEO van de organisatie mag als een blijk van vertrouwen gezien worden van de Vlaamse bewindsvoerder ten aanzien van de instelling en haar leiding.

2009 was een jaar waarin de integratie van de verschillende opdrachten van de VLM verder werd doorgevoerd. Vandaag is binnen de VLM iedereen overtuigd dat we met onze kernopdrachten Platteland, Landelijke Inrichting maar ook Mestbank, bijdragen aan een betere kwaliteit van de open ruimte in Vlaanderen.

In het onderstaande jaaroverzicht wordt uitgegaan van de organisatiestructuur van de VLM. Alle afdelingen komen aan bod. Het is een erkenning van het werk van de bijna 700 medewerkers. Het is duidelijk dat die 700 medewerkers, met hun vakmanschap, creativiteit en loyaliteit, afdelingsoverschrijdend samen 'werken' en samen 'investeren' in de Vlaamse open ruimte.

Platteland

Toen in 2004 het plattelandsbeleid in Vlaanderen voor het eerst als een volwaardig beleidsveld tot de bevoegdheden van een Vlaamse minister ging behoren, konden de eerste belangrijke stappen worden gezet richting een eigentijds Vlaams plattelandsbeleid: een interbestuurlijk plattelandsoverleg, een afdeling Platteland bij de VLM, nieuwe lokale projecten en initiatieven, een eerste Vlaams plattelandsbeleidsplan, ...

Met de start van een nieuwe Vlaamse Regering en een beloftevolle beleidsnota plattelandsbeleid van de minister-president vroeg dit om bevestiging en consolidatie van de uitvoering van het beleid.

Het eerste document 'Naar een Vlaams plattelandsbeleidsplan' dat in mei 2009 aan de Vlaamse Regering werd meegedeeld, besluit met een uitgebreid actieplan. De Vlaamse minister wil met dit actieplan het plattelandsbeleid op het terrein handen en voeten geven. In de loop van 2009 - maar dat wordt ook in 2010 doorgetrokken - werd het actieplan verder uitgewerkt, werden prioriteiten voor de actie bepaald en werd een traject voor uitvoering van dit actieplan uitgestippeld.

Meer dan ooit staat het plattelandsbeleid op de politieke agenda. Dat werd verder aangetoond door het beleidsvoornemen van de minister om in 2010 de decretale uitbouw van een Vlaams plattelandsfonds te voorzien. De VLM kreeg als opdracht om in 2010 een plan van aanpak en concept voor dit fonds voor te bereiden. Het fonds is bedoeld als een projectenfonds voor lokale besturen en initiatieven voor lokale en subregionale plattelandsontwikkeling. De voorbereiding ervan wordt ondersteund door faciliterend onderzoek.

Ook het Interbestuurlijk Plattelandsoverleg (IPO) ondersteunt de uitwerking van het Plattelandsfonds door de themagroep 'bestuurskracht van landelijke gemeenten' waarin ook een bestuurskrachtmonitor wordt voorzien. Maar ook andere thema's die door de IPO-themagroepen werden behandeld, zullen resulteren in concrete aanbevelingen. In 2010 zullen de aanbevelingen van de IPO-themagroepen vertaald worden naar concrete acties die ook door VLM kunnen worden geïmplementeerd in projecten en initiatieven, zoals mobiliteit, agrarische architectuur, erfgoed, ... De IPO-thema's zullen in de toekomst nog scherper worden afgebakend om nog sneller concrete resultaten te bereiken.

De VLM geeft het Plattelandsbeleid ook een gezicht op het terrein. Zo heeft zij voor de Vlaamse minister nieuwe initiatieven ontwikkeld en lopende initiatieven ondersteund en opgevolgd: het Paardenloket, waarvoor structurele middelen tot 2012 konden worden vastgelegd, stilte-en rustprojecten, quick wins voor de gebiedsgerichte projecten die werden opgezet, ...

Tijdens het afgelopen jaar werden de processen inzake beheerovereenkomsten in kaart gebracht en werd het project EPR - PDPO afgerond. Belangrijke stappen zijn op die manier gezet in de richting van een verhoogde efficiëntie van controles en betalingen van beheerovereenkomsten aan landbouwers. Sinds de start van het nieuwe PDPO in 2007 kende het sluiten van nieuwe overeenkomsten een stijgend succes. Vanaf 2010 zal de dienstverlening en communicatie naar landbouwers toenemen, en kan de rol van bedrijfsplanners ten volle worden uitgespeeld. Dit geeft aanleiding tot meer en kwaliteitsvolle beheerovereenkomsten. In 2009 werd de basis gelegd voor nieuwe samenwerkingsovereenkomsten met regionale landschappen, met het beleidsdomein L&V en met de andere agentschappen van LNE, niet alleen voor de verdere optimalisering van de processen, maar ook voor de voorbereiding van een volgend programma. Er werden nieuwe pakketten uitgetest, onder meer in het project SOLABIO, agrobeheersgroepen werden opgericht in het kader van ECO2, bestaande beheerovereenkomsten werden opgevolgd en nieuwe pakketten zoals beheerovereenkomsten onroerend erfgoed, akkervogels en inrichtingsmaatregelen in het kader van de kaderrichtlijn Water werden geoperationaliseerd.

VLM internationaal

De afgelopen twee jaar werden meer dan 10 Europese projecten opgestart. In 2010 wordt de werking geconsolideerd en de uitvoering van de projecten geoptimaliseerd. De diverse projecten geven aanleiding tot nieuwe inzichten voor werkmethodes, innovatieve concepten en projectideeën die inspirerend werken voor de VLM-projecten op het terrein. De internationale samenwerking zal in 2010 vooral focussen op de Drielanden overeenkomst met de Dienst Landelijk Gebied en de regio Nordrhein-Westfalen, het Farland-netwerk en de opstart van het EU project F:Acts!. In het kader van het Belgisch voorzitterschap van de EU zal de VLM met haar partners een belangrijke conferentieweek organiseren met de nadruk op inrichting, biodiversiteit en stand-land relaties.

Landelijke inrichting

Uit haar beleidsnota blijkt dat minister Schauvliege achter de openruimteprojecten staat. Niet alleen omdat ze volledig passen in het investeringsbeleid dat de Vlaamse Regering wil voeren. Maar vooral omdat ze op een geïntegreerde manier worden uitgevoerd, over beleidsdomeinen en bestuursniveaus heen.

De minister gaf aan via landinrichting de kwaliteit van de open ruimte te willen versterken. In 2009 kwamen de nieuwe landinrichtingsprojecten dan ook in een stroomversnelling. Er werden inrichtingsplannen goedgekeurd in de Gentse Kanaalzone, de Merode, het Plateau Van Moorsel en het Randstedelijke Gebied Brugge. De VLM kreeg verder de opdracht voor nieuwe planprogramma's. Ook in de komende jaren gaat de VLM op dit elan verder en daarnaast staan er ook structurele maatregelen op de agenda: de evaluatie van de pilootlandinrichtingsprojecten, het aanpakken van de aanbevelingen van het Rekenhof en het doorlichten van de meerjarenplanning om de instelling van nieuwe landinrichtingsprojecten te deblokken.

Door ruilverkavelingsprojecten wil de minister de leefbaarheid en de economische draagkracht van de plattelandsgebieden versterken. De nuttigverklaring van het project St-Rijkers getuigt daarvan. De minister wil bovendien inspelen op vragen om de ruilverkaveling in te zetten in een breder scala aan problematieken. Zo zagen we in 2009 reeds de eerste stappen om de wettelijke mogelijkheden van het instrument volledig uit te spelen: ruilverkaveling uit kracht van wet, maar ook vrijwillige ruilverkaveling (project Grove Groententeelt Limburg) en ruilverkaveling grote infrastructuurwerken (project aanleg A11). In 2010 willen we werk maken van een handleiding ruilverkaveling om de talrijke instructies ruilverkaveling te actualiseren en te verbeteren om op die manier de werking te ondersteunen.

De projecten voor de uitvoering van de instandhoudingsdoelstellingen binnen de vogel- en habitatrictlijngebieden, focussen voor de minister op een complementaire inzet van onder meer gerichte verwervingen, natuurinrichting, beheerovereenkomsten, vergoedingen en agrobeheergroepen. Natuurinrichting slaagde er ook in 2009 weer in om in gebieden met tegenstellingen tussen landbouw en natuur, tot oplossingen te komen en natuurherstel door te voeren. De vergoedingen voor waterpeilverhoging in de West-Vlaamse projecten zijn hierbij zeker het vermelden waard. Voor 2010 beogen we, naast deze projectrealisaties, ook een actualisering van onze samenwerkingsafspraken met ANB en de invoering van de nieuwe vergoedingenregeling voor natuurinrichting. We willen komen tot een globale samenwerking met ANB op het vlak van de instandhoudingsdoelstellingen.

De minister gaf de VLM de opdracht om de gebiedsgerichte projecten nog verder te verbreden. Pilotprojecten als de Merode, Gooik, Schelde-Leie, Scheldelandschapspark en de Wijers kunnen daarvoor inspiratie bieden. In die projecten worden middelen vanuit leefmilieu, platteland en andere beleidsdomeinen gebundeld. Ook in 2010 zullen de economische en sociale thema's binnen die projecten verder verkend worden en zullen quick-wins worden ingezet.

Lokale grondenbanken en de gerichte opbouw van een grondreserve, staan voor de minister garant voor de nodige grondmobiliteit en beletten dat de grondprijzen de hoogte ingaan. Zowel het aantal lokale grondenbanken als het aantal dossiers blijven stijgen. Eind 2009 waren er een 25-tal grondenbanken in uitvoering. In 2009 werd er voor 15 miljoen euro beslissingen genomen en 12 miljoen euro betalingen uitgevoerd. We verwachten in 2010 nog een verdere stijging van het aankoopritme. We werken in een context van talrijke partners, een stijgende werkdruk en beperkte middelen. Met een seminar in 2010 over grondmobiliteit willen we inspiratie geven voor een nieuw strategisch plan en willen we acties opzetten om binnen de VLM het besluitvormingsproces, de inzet van expertise, de financiële opvolging, kwaliteitseisen en de controle nog efficiënter te organiseren. De lancering van DOG in 2010, ter vervanging en uitbreiding van VVBOG, zal hierbij in elk geval een zeer belangrijke eerste mijlpaal betekenen. 2010 zal ook het jaar zijn waarin we de eerste vergoedingen gebruikersschade en kapitaalschade behandelen. In 2009 zijn hiervoor alle voorbereidingen getroffen.

De minister heeft te kennen gegeven een flexibel instrumentarium te willen introduceren voor projecten in de open ruimte door een vernieuwd decreet op de landinrichting. In 2010 zullen we een aantal voorbeelden uitwerken samen met de partners om aan te tonen hoe het decreet tot vereenvoudiging van procedures kan leiden. We zullen de ontwerp teksten van het decreet voorleggen aan de stuurgroep en de focusgroep en inleiden voor verdere politieke bespreking.

Het is ook van cruciaal belang om onze kerntaken goed te blijven ondersteunen. De projectleiders die een zeer belangrijke rol vervullen, verdienen daarbij bijzondere aandacht. De infocyclus (gericht op begroting, planning en communicatie), de invoering van een MS-project, een transparantere financiële afhandeling (via iPROC) en een aangepaste richtlijn contractbeheer, moeten de projectleiders hierbij helpen. De administratieve afhandeling van de werken zal efficiënter verlopen door een aangepaste richtlijn en een verbeterd informatiesysteem (AWBM).

Op beleidsmatig vlak brachten we in 2009 in MINA4 het concept omgevingskwaliteit aan. Hierdoor kunnen we maatschappelijke impact van geïntegreerde gebiedsgerichte projecten voor onze omgeving meer in kaart brengen. Tot slot vermelden we tientallen ministeriële besluiten en besluiten van de Vlaamse regering, vastleggingen voor ongeveer 15 miljoen euro, een 100-tal aanbestedingen, iets minder dan 400 dossiers grondzaken, plannen, plantoetsen en vergunningen,... Door het kwalitatieve werk van velen, dag na dag, zetten we mooie resultaten neer op het terrein.

Mestbank

Eind 2009 stelde Minister Schauvliege op Agribex het voortgangsrapport van de Mestbank voor en overhandigde ze het rapport aan de Europese Commissie. De persconferentie had iets symbolisch. Ze toonde aan dat het oplossen van het mestprobleem in Vlaanderen een zaak van partnerschap is. Het beleid, de sector en de Mestbank werken samen om het mestprobleem aan te pakken en om de kwaliteit van het oppervlakte- en grondwater te verbeteren. Samen leggen we ons Europees examen af.

Het voortgangsrapport 2009 bevestigt de gunstige evolutie van de nitraatconcentraties in het oppervlaktewater en van het nitraatresidu maar wijst tegelijk ook op de moeilijkheden en uitdagingen. Het is duidelijk dat er verdere maatregelen nodig zijn om de fosforconcentratie in het oppervlaktewater en de nitraatconcentratie in het grondwater te verminderen.

De klantgerichte werking van de Mestbank werd in 2009 verder versterkt. De bestaande initiatieven zoals het opsturen van het overzicht van de transportoverzichten, de bemestingsregimes en bemestingsnormen, de rundveebezetting en de rundveeproductie werden aangevuld met 5 BASsistenten. Dat zijn rekenprogramma's die de landbouwers in staat stellen om een meer doorgedreven en oordeelkundig nutriëntenmanagement te realiseren. Het Mestinternetloket (MIL) werd uitgebreid met gegevens over de nutriëntenemissierechten, de mestverwerkingscertificaten en de afzetmogelijkheden voor meststoffen. Die realisaties waren enkel mogelijk door een kwaliteitsvol beheer van alle informatie waar zowel de Mestbank als de afdeling Informatica enorme inspanningen voor hebben geleverd. In 2009 werden ook voor het eerst lokale ziddagen georganiseerd die voor veel landbouwers drempelverlagend werkten.

In 2009 kende de Mestbank voor het eerst ook nutriëntenemissierechten toe voor de groei na bewezen mestverwerking. In deze economisch moeilijke tijden, vergrootte die maatregel alvast de economische draagkracht van onze Vlaamse landbouwbedrijven.

Het was ook in 2009 een moeilijke en delicate oefening om bedrijfsadvies en sensibilisering en handhaving uit te bouwen binnen dezelfde afdeling. Toch kan gesteld worden dat de Mestbank hierin geslaagd is. Meer nog, door een gezonde spanning tussen beide diensten tillen ze elkaar naar een hoger niveau. De overkoepelende actie rond de onevenwichtige mestbalansen toont aan dat beide benaderingen tot resultaten leiden.

Algemene Diensten

Algemeen

De afdeling Algemene Diensten trekt meer en meer de kaart van het “papierloos kantoor”. Dat blijkt onder meer uit:

- de implementatie van WINTIME: de medewerkers zien hun verlofaanvragen, overzicht van ziektedagen en jaaroverzicht prestaties online;
- de uitbouw van Arnoweb: iedere medewerker kan zijn personeelsdossier via het web consulteren;
- de uitbouw van AXI-POM: het hele proces van bestellingen bij het economaat, bij communicatie en bij informatica verloopt digitaal;
- de uitbouw van digitale interne en externe communicatie: digitale nieuwsbrieven, intranet, automatische opvolging van vragen van klanten via de contactmodule op de VLM-portaalsite, teamsites, klachtenregistratie;
- het digitaal opmaken van de capaciteitsplanning van de medewerkers in PLATO en het bijhouden van de prestaties via TREG;
- het online bestellen van treintickets;
- de digitale reservatie van resources: vergaderzalen, wagens, multimedia;
- de productie van visitekaartjes in de nieuwe huisstijl via een webapplicatie.

Personeel

Eind 2009 telde de VLM 659,8 VTE (in 2008 waren er 641,2 VTE) 4 mensen gingen met pensioen en 39 medewerkers verlieten de VLM. We betreurden in 2009 ook het overlijden van 1 collega.

En dat de VLM nog steeds een ‘vruchtbare’ bodem is, blijkt uit de 43 kindjes die in de families van onze medewerkers geboren werden.

Nieuwigheden in 2009 waren verder het uitwerken van de nieuwe functiefamiliecatalogus en het introduceren van exitgesprekken.

Financiën

In deze economisch moeilijke tijden is de druk op de dienst Financiën extra groot. Maar dankzij de deskundigheid en werkracht van de dienst werden de beoogde resultaten behaald: een goedgekeurde jaarrekening 2008 en goedgekeurde begroting 2010 en een dito begrotingscontrole 2009.

Verder werd in 2009 sterk geïnvesteerd in de implementatie van het nieuwe boekhoudpakket AXI.

Juridische zaken

Voor de dienst Juridische zaken was 2009 een jaar van intensieve beleidsvoorbereiding. De dienst legde opnieuw de basis voor heel wat decreten en besluiten:

- medewerking aan het voorontwerp decreet landelijke inrichting en het uitvoeringsbesluit;
- medewerking aan de wijziging van het Mestdecreet;
- medewerking aan en opmaak van verschillende uitvoeringsbesluiten van het Mestdecreet;
- medewerking aan het decreet grond- en pandenbeleid;
- opmaak van het besluit tot oprichting van de kapitaalschadecommissies en tot regeling van de kapitaalschadecompensatie ter uitvoering van het decreet grond- en pandenbeleid.

Daarnaast werkte de dienst aan een aantal juridische teksten:

- leidraad bij het nieuwe decreet tot aanpassing en aanvulling van het ruimtelijke plannings, vergunningen- en handavingsbeleid - implicaties voor de VLM;
- leidraad bij het nieuwe bodemdecreet - implicaties voor de VLM;
- Nutriëntenemissierechten: toepassing en overdracht.

Communicatie

De dienst Communicatie werkte in 2009 verder aan de uitbouw van de VLM-portaalsite. In dat jaar had de portaalsite maandelijks gemiddeld 13.793 bezoekers. De implementatie van de nieuwe huisstijl was ook een van de prioriteiten van de dienst Communicatie. De dienst zorgde voor een goedgekeurd nieuw intern communicatieplan.

Logistiek

De dienst Logistiek zorgde ook in 2009 letterlijk voor de basisbehoeften: een veilige, toegankelijke en nette huisvesting en omkadering. Dat uitte zich o.a. in het beheer van de hard- en software voor het telefoonverkeer, het bestellen en leveren van economaatsgoederen, de begeleiding bij probleemmeldingen en de ondersteuning bij (dringende) herstellingen, de postbehandelingen, de verzekering van dagelijkse catering, het beheer van het rollend materieel. Zo beschikt de VLM momenteel al over een vloot van 41 dienstvoertuigen.

Verder werd ook werk gemaakt van de vervollediging van het organisatiehandboek logistiek, de implementatie van de aankoopmodule van het nieuwe boekhoudpakket en de actualisering van de inventaris in verschillende vestigingen.

Informatica en GIS

Voor de afdeling Informatica en Gis was 2009 vooral een jaar waarin de basis werd gelegd van heel wat informaticasystemen, die in 2010 zullen worden opgeleverd.

Toch waren er ook heel wat blikvangers in 2009:

- de reorganisatie van de afdeling IG;
- De aanpassing van het informaticasysteem 'BOAM' ten behoeve van de uitbetaling van de beheersvergoedingen PDPO 2;
- de toepassing 'perceelsuitwisseling 2009 met het ALV';
- de ontwikkeling van de programma's voor de berekening van de MVC's;
- de uitbreiding van het 'Mest Internet Loket' met een module voor het raadplegen van de MVC's en een module voor het verstrekken van informatie over mestafzet;
- de ontwikkeling van de module 'Erkende Verzenders' binnen het Mest Transport Internet Loket;
- de ontwikkeling van het transactionele 'e-loket Derogatie' waarbij de landbouwer inlogt via zijn e-ID-kaart;
- de ontwikkeling van de inputprogramma's voor de mestbankaangifte 2009, productiejaar 2008;
- de ontwikkeling van beheersprogramma's voor de dienst Afzet;
- de functioneel technische analyse voor de ontwikkeling van het nieuwe systeem 'Automatische verwerking van EPR-percelen';
- de berekening van de mestbalans (detail, totalen en afgeleide gegevens) volgens de regels van het nieuw Mestdecreet;
- de ontwikkeling van het 'Rapport Vervoer voor de Landbouwer';
- het einde van de informatisering van het eerste deel van het zeer uitgebreide en complexe informatiesysteem 'Databank Onroerend Goed' komt in zicht.

Provinciale afdeling Brugge (VLM West-Vlaanderen)

Platteland

In 2009 werd de vernieuwing van meer dan 600 beheerovereenkomsten voorbereid. Dat vroeg in 2009 heel wat terreinwerk voor de beheerovereenkomsten 'kleine landschapselementen' en 'perceelsrandenbeheer'. Het is voor 2010 de ambitie om bijkomend nieuwe beheerovereenkomsten te sluiten. Om de efficiëntie te bewaken is een gebiedsgerichte, geïntegreerde werking belangrijk, waarbij ook de win-win-samenwerking met o.a. de regionale landschappen en lokale besturen de juiste aandacht verdient.

De dienst Platteland werkte het voorbije jaar nauw samen met de diensten PRontw. en PRrealisatie. De gezamenlijke inspanningen resulteerden in 2009 in een sterke verhoging van het aantal projecten met Europese co-financiering. In die mate zelfs dat 2009 voor de PA Brugge het jaar van de Europese projecten kan genoemd worden. In totaal is VLM-WVL in niet minder dan 10 Europese projecten betrokken, waaronder Value, MP4, Urbain Habitats, Thought for Food,.. om er maar enkele te noemen. Met deze Europese projecten heeft de VLM nieuwe personeelsleden kunnen aanwerven of bestaande contracten kunnen verlengen, en werden middelen ontvangen voor investeringen maar ook voor gericht studiewerk. Belangrijk hierbij is de geslaagde koppeling van die Europese projecten met de eigen VLM-projecten zodat we ook hier van een geïntegreerde aanpak kunnen spreken.

Landelijke Inrichting

De ruilverkaveling St Rijkers werd als deel van het plateau van Izenberge, in 2009 nuttig verklaard. Daarmee werd de continuïteit voor de ruilverkaveling in West-Vlaanderen verzekerd. In 2010 zullen de RVK-commissie en het -comité worden opgericht, zal de afbakening van de blokgrans gebeuren alsook de opmaak van de studie voor herverkaveling.

De Vlaamse Regering hecht in haar regeerprogramma prioritair belang aan de ontsluiting van de haven van Zeebrugge. Hiertoe is de aanleg van de nieuwe A11 voorzien van Brugge Blauwe Toren naar Westkapelle. Hier is een zeer belangrijke taak weggelegd voor de VLM. Voor het eerst zal de VLM een "Ruilverkaveling - grote infrastructuurwerken" uitvoeren. Dit houdt in dat we hier spreken van een ruilcomité waarbij de ruilverkaveling als flankerende maatregel wordt ingezet.

In dit project kan de VLM de bestaande Grondenbank voor de natuurcompensaties van de achterhaven Zeebrugge uitbreiden voor de natuurcompensaties voor de aanleg van de A11.

Terzelfder tijd maakt de aanleg van de A11 deel uit van het inrichtingsproject 'Mobiliteitsas' binnen het Landinrichtingsproject Brugse Veldzone.

Binnen het project Brugse Veldzone werd eind '09 het eerste inrichtingsplan goedgekeurd, m.n. dat van 'de Groene Fietsgordel Brugge'. Dit plan wil, zoals de titel het al aangeeft, een gordel, een fietsnetwerk'cirkel' maken rond Brugge door bestaande fietswegen aan elkaar te verbinden.

Mestbank

Als provincie met de grootste landbouwdynamiek heeft de PA Brugge haar handen vol met de mestopvolging. De meeste uitvoeringsbesluiten bij het nieuwe Mestdecreet zijn genomen. Een belangrijk besluit dat nog komt is dat over het nitraatresidu. Ongetwijfeld zal dat, na de controverse die we gekend hebben in het voorjaar 2009, een diversifiëring inhouden van het nitraatresidu in functie van teelten en bodemsoort.

Voor de Mestbank is het belangrijk om de ingeslagen weg van informeren en sensibiliseren verder te zetten, maar anderzijds de handhaving als sluitstuk van de wetgeving gericht in te zetten.

Provinciale afdeling Gent (VLM Oost-Vlaanderen)

Platteland

In 2009 kreeg het Plattelandsbeleid ook in Oost-Vlaanderen concrete uitvoering op het terrein. In 2008 hadden de burgemeesters van acht gemeenten (Deinze, De Pinte, Gavere, Kruishoutem, Nazareth, Sint-Martens-Latem, Zingem en Zulte) en de deputatie van de provincie Oost-Vlaanderen, de minister-president gevraagd een gebiedsgericht plattelandsinitiatief op te starten voor de regio Schelde en Leie. Vlaams minister-president Kris Peeters antwoordde op 8 september 2008 dat de VLM dit plattelandsinitiatief zou ondersteunen, helpen uitwerken en realiseren. Op 19 maart 2009 ondertekenden alle partners een intentieverklaring om samen te werken aan een welverend, leefbaar en cultuurrijk platteland in de Schelde-Leie regio.

De recente groei van de haven van Gent heeft voor een metamorfose van de kanaaldorpen en hun omliggende platteland gezorgd. Om de leefbaarheid te garanderen, gaat bijzondere aandacht naar de ontwikkeling van koppelingsgebieden tussen de woonzones en de economische zones. Omdat de landschappelijke functie economisch niet rendabel genoeg is om in een hoogdynamische omgeving alleen stand te kunnen houden, is het van belang de economische bedrijvigheid te stimuleren, de ecologische en landschappelijke kwaliteit te verhogen en de sociale leefbaarheid op het platteland te versterken door voorwaarden te scheppen om tot een multifunctioneel landschap te komen. Met die doelstelling ontwikkelde de VLM in samenwerking met Boerenbond het project ECO² dat die multifunctionaliteit tracht te creëren.

Landelijke inrichting

In opdracht van de gemeente Wetteren, het bedrijf Ajinomoto-Omnichem en het Scheppersinstituut heeft de Vlaamse Landmaatschappij op 1 december 2009 een afgewerkt inrichtingsplan ingediend voor het gebied De Ham in de Scheldevallei. Het inrichtingsplan voor De Ham kadert in de opmaak van een gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan voor de Ham (RUP). De inrichting zal plaatsvinden op de gronden van Ajinomoto-Omnichem, het Scheppersinstituut en de gemeente Wetteren. De drie partners hebben allen een hoge betrokkenheid bij de planvorming, de inrichting van het gebied en het beheer na de inrichting.

In Stekene en Sint-Gillis-Waas werd het natuurinrichtings- en LIFE project Stropersbos feestelijk afgesloten. Op zondag 15 november kon het grote publiek het gebied verkennen tijdens een feestelijke eindhappening.

Op 21 juni kon het brede publiek genieten van een midzomerfeest in de Bourgoyen-Ossemeersen. Het natuurinrichtingsproject dat het stedelijk natuurreservaat de voorbije jaren een andere aanblik gaf, werd immers afgerond.

Mestbank

Dankzij de hoge flexibiliteit van de Mestbankmedewerkers werden de strakke deadlines gehaald en werd ook nog ondersteuning geboden aan andere provinciale afdelingen en de centrale directie.

In haar advisering en ondersteuning van de landbouwers zette de PA Gent ook sterk in op de landbouwbeurzen in de provincie: Agriflanders, Flanders Horse Expo en Werktuigendagen.

Provinciale afdeling Herentals (VLM Antwerpen)

Platteland

De PA Herentals heeft in 2009 haar inhaalbeweging voor het sluiten van beheerovereenkomsten ingezet. Voor een verdere stijging van het aantal beheerovereenkomsten wordt onder meer doorgedreven samengewerkt met de Regionale landschappen en in het kader van de projecten Solabio en Eco².

Landelijke inrichting

In 2009 heeft de PA Herentals de vooropgestelde vastleggingen voor de inrichtingsinstrumenten gehaald. Werken aan een betere omgevingskwaliteit blijft de corebusiness van de VLM.

De gebiedsgerichte bundeling van instrumenten heeft zowel in de Noorderkempen als in het de Merodeproject al duidelijk vruchten afgeworpen. Het project de Merode is overigens uniek omdat àl de VLM-instrumenten (ook de BAS-werking), samen met de instrumenten van de verschillende partners, complementair worden ingezet om een geïntegreerde plattelandontwikkeling op het terrein waar te maken. In 2010 wordt overigens een evaluatie voorzien van de Merode als Vlaams pilootplattelandproject en dit om lessen voor de toekomst te leren. Want ook met het Scheldelandschapspark gaat de PA Herentals immers de uitdaging aan om een dergelijke geïntegreerde en verruimde werking op poten te zetten. Met de grondenbankwerking en landbouwstudies, draagt de VLM in de provincie Antwerpen verder bij aan de uitvoering van partnerprojecten op Vlaams niveau: Sigma, de uitbouw van de haven van Antwerpen, de uitbouw van glastuinbouwzones, de uitwerking van de instandhoudingsdoelstellingen voor de Natura 2000-gebieden, ...

Mestbank

De PA Herentals is er ook in 2009 in geslaagd de strakke deadlines in het kader van de Mestbankwerking te halen door een doorgedreven flexibele inzet van de medewerkers van de Mestbankers, over de cellen heen. Hierbij worden de uitdagingen gezamenlijk aangepakt en wordt in hoge mate samengewerkt. Op het niveau van de provincie werkt de PA mee aan de verlenging van de derogatie en aan de verdere uitbouw van het nitraatresidu, de audits en de bemestingsadviezen als bruikbare instrumenten voor het mestbeleid.

Provinciale afdeling Hasselt (VLM Limburg)

Landelijke inrichting

Begin 2010 zal het startschot worden gegeven van het Plattelandsproject De Wijers. In 2009 werd, onder meer via procesbegeleiding, sterk ingezet om voor dit project een breed maatschappelijk draagvlak te creëren bij alle betrokken sectoren en partners.

De PA Hasselt heeft naar aanleiding van de opstart van het project De Wijers, de mogelijkheid van een Landinrichtingsproject rond de Stiemerbeekvallei opnieuw onder de aandacht van de minister gebracht. De VLM werkte in 2006 een agenderingsnota "inrichting van de Stiemerbeekvallei" uit die door de Commissie voor Landinrichting op 28 juni 2006 gunstig werd geadviseerd. Begin 2010 wordt hierover uitsluitend verwacht.

2009 was een goed jaar voor de beheerovereenkomsten. De beheerovereenkomsten water, erosiebestrijding en beheer van kleine landschapselementen zijn traditioneel de pakketten die in Limburg het meest worden afgesloten. Ook de nieuwe pakketten rond akkervogelbeheer spreken veel landbouwers aan.

Platteland

Bij de opmerkelijke realisaties van 2009 kunnen zeker de opening van het Vlasroterreservaat in Opitter worden vernoemd, net als het grote wandelfeest in Vliermaalroot.

Er beweegt heel wat rond beheerovereenkomsten. Samen met onze partners werkt de PA Hasselt aan een meer gerichte aanpak van erosiebestrijding, buffering van waterlopen en beheer van kleine landschapselementen. In het kader van Solabio werkt de dienst mee aan biodiversiteit in de akkerbouwgebieden. Binnen het Leadergebied Kempen en Maasland wordt geëxperimenteerd rond exotenbestrijding in houtkanten en het ontwikkelen van een globale bestrijdingsaanpak.

Dit jaar wordt het jaar waarin we het officiële startschot geven aan het plattelandsproject De Wijers. Op 12 februari zal de stuurgroep dit doen in aanwezigheid van onze Vlaamse minister van Leefmilieu, minister Joke Schauvliege, en onze nieuwe gouverneur, Herman Reynders.

Mestbank

2009 was voor de Mestbank in Limburg een jaar met pieken en dalen. In het voorjaar werden de vernieuwde aangiftes tijdig en correct verwerkt. De administratieve controle van het vervoer via AGR-GPS werd voor de eerste keer in 2009 een onderdeel van de behandeling van de vervoersdocumenten. De PA Hasselt heeft hier een trekkersrol vervuld. De gegevens van de veevoederfabrikanten werden een eerste keer verwerkt.

BAS heeft geïdentificeerd, audits uitgevoerd en gesensibiliseerd, nieuwe assistenten uitgetest en gebruikt, landbouwers begeleid en starters de weg gewezen.

Dossierbehandeling kende een moeizame start met de behandeling van de NER-overdrachten, maar gelukkig werd het jaareinde de start van een inhaalbeweging.

Het strakke tijdschema voor controles werd correct afgewerkt. De bezwaarbehandeling was inhoudelijk en technisch zeer goed.

Provinciale afdeling Leuven (VLM Vlaams-Brabant)

Platteland

In Vlaams-Brabant sloten de bedrijfsplanners vorig jaar 208 beheerovereenkomsten met landbouwers. Dat brengt het totaal aantal landbouwers met een beheerovereenkomst op 773. Rond het sluiten van beheerovereenkomsten ontwikkelde de dienst plattelandsbeheer een sterk verbrede werking. Thema's als bacterievuur en erfbeplanting, en projecten als Eco² en SOLABIO kwamen aan bod. Een troef daarbij is de goede samenwerking met de dienst projectrealisatie en met de regionale landschappen. Daarnaast nam plattelandsbeheer haar rol op in tal van PDPO-projecten en in de werking rond Leader+.

Hét netwerkhoogtepunt van 2009 was ongetwijfeld de viering van het 5-jarig bestaan van de PA Leuven. Het accent lag daarbij op een debat over de toekomst van de open ruimte in Vlaams-Brabant. Een korte academische inleiding, een alerte moderator en een ijzersterk panel (met o.a. de voorzitter van de Boerenbond Piet Vanthemsche en de gouverneur van de provincie Vlaams-Brabant Lodewijk De Witte) bleken een succesformule.

Landelijke inrichting

Nog nooit waren er in Vlaams-Brabant zoveel VLM-werven in uitvoering. De commissie voor landinrichting keurde 2 planprogramma's en 1 inrichtingsplan goed en de minister keurde een inrichtingsplan goed. Daarnaast zitten vier inrichtingsplannen in de pijplijn voor het Plateau van Moorsel. Een landinrichtingsproject voor de volledige Vlaamse Rand ligt in het verschiet. Projectrealisatie is erin geslaagd om - dankzij de succesvolle strategie van projectontwikkeling - een volwaardige projectenportefeuille uit te bouwen. Omwille van dat succes moest die strategie in 2009 omgeschakeld worden naar bestendiging in planvorming en uitvoering.

Mestbank

Voor het eerst organiseerde de cel BAS van de Mestbank zitdagen in het Pajottenland, om zo de kloof tussen de Pajotse landbouwers en de Mestbank in Leuven te verkleinen.

VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ

verantwoordelijke uitgever:
Toon Denys
gedelegeerd bestuurder
Gulden Vlieslaan 72
1060 Brussel
